

Per què Cerv-antes i no pas Servent?

Dubtes creixents després dels treballs sobre en Servent d'en Jordi Bilbeny i altres com ell (no m'agradaria deixar-me algú), referents al nom del geni de les lletres espanyoles, sembla clar que hi ha tres noms. I no sempre s'avia dit Cervantes. Ja seieu que, als vells papers trobats de la versió antiga, que permeten la continuació del llibre, el relator ens explica que han estat trobats per atzar pel seu segon autor (en Cerv-antes). Ens diu que el Quixot fou escrit per un primer autor anomenat **Cid(e) Hamet(e) Benengueli**, el primer i ver autor, i la nota de peu que acompanya diu:” Per a Fermín Caballero, és un anagrama incomplet del nom Cervantes, Per a Clemencin en Àrab significa **Fill de Cérvol** “.

Explica Servent que calgué fer lo traduir de l'Àrab (del català) per arribar a l'obra que tenim ara. Resulta que hi havia il·lustracions dels personatges i el peu d'una il·lustració identifica l'escuder com a Sancho Zancas. Truc literari? Fets reals? Pot un relat musulmà estar il·lustrat amb figures dels personatges? Si mirem les filloles (Divisions administratives) de l'antic regne català de València on vivien en exclusiva moriscos, potser entendrem quelcom més, com ara veurem.

De com en Servent ens relata les lluites reals que té amb el gegant Caraculiandro, ara rebaixat a furibund escuder biscaí.

Arriba un punt en que l'autor, al final de capítol VIII, es disculpa per no poder continuar l'obra. Abans hi ha hagut una terrible batalla entre el Quixot (després d'investir uns monjos que fugen esporuguits i no ofereixen resistència) i un escuder (el govern, la censura, que parla malament la seva llengua i la del llibre) d'una dama viatgera, tots Biscaïns (estrangers).

Podríem creure que en Quixot-Servent, en la seva folia, s'enfronta amb els poders religiosos (la inquisició) i civils per defensar i alliberar aquestes princeses (els diferents regnes de la monarquia i la seva gent). També veiem que l'actitud de l'església, com passa encara ara, és prou prudent, i que encara que sembli que va amb de bracet amb el govern i rebi les ires dels que hi són en contra,(o a favor) no hi va pas. No sé pas si ho diu exprés, però parla de monjos benedictins, i Montserrat és benedictí i en aquells temps castellanitzat per imposició reial.

Pel que fa a l'escuder, aquest estranger de tant mala reacció mena un carruatge on el Cuixot creu que hi tenen presoneres unes princeses (els regnes

i els seus habitants). Aquestes dames, veient tal despropòsit i creient que es mataran, reaccionen

“haciendo mil votos y ofrecimientos a todas las imágenes y casas de devoción de España por que Dios (moure cel i terra, promeses religioses) librase a su escudero y a ellas de aquel tan grande peligro en que se hallaban (accepten les prohibicions, la censura i l'índex de llibres prohibits... estan acomodats i no volen problemes) (ací s'acaba la història)... que no alló más escrito (només li deixen publicar una part, li diuen que pari)...no quiso creer que tan curiosa historia estuviese entregada a las leyes del olvido (censura), ni que hubiesen sido tan poco curiosos los ingenios de la Mancha, que no tuviesen en sus archivos o en sus escritorios algunos papeles que deste famoso caballero tratasen (en l'arxiu de la censura, de l'autor o d'amics); y así, con esta imaginación, no se desesperó de hallar el fin desta apacible historia (poder publicar-la), el cual siendo el cielo favorable, le alló...”

Podem entendre amb claredat que Servent se sent sol intentant escriure, i passa gran perill.

Amb la seva habilitat per a ser llegit entre línies, si comencem a llegir on comença el text anterior (extret del llibre publicat en castellà), s'entén una altra cosa: que la gent prega a Deu pel seu escuder (qui els serveix ara no seria pas el rei, sinó en Servent-Cuixot, i que tothom està en perill). En aquest cas veiem un país lliure que té problemes amb el rei, que cada vegada és més autoritari i castellà.

En Servent es vindica

“ ... puede facer de su persona lo que mas le vineiere en talante, porque ya la soberbia de vuestros robadores yace por el suelo, derribada por este mi fuerte brazo; y por que no peneis por saber el nombre de vuestro libertador...Don Quijote...”

Per això en recompensa del seu heroisme les demana que vagin a presentar-se a la Dulcinea del Toboso i

“que de mi parte ...le digais lo que por vuestra libertad he fecho”

Recordeu l'explicació del que pensava que li diria al gegant **Caraculiambro de Malindraña** (Cara cul de **mal indret** Madrid) en el primer capítol? En escoltar tot això l'escuder biscaí monta en còlera i d'ací ve la baralla.

Evidentment, en aquells temps, una referència a les llibertats amenaçades és als regnes de Catalunya, que un català vol defensar. No és d'estranyar, com indica en Jordi Bilbeny, que el gran èxit de l'obra fos en territoris perifèrics de la monarquia.

Encara hom hi pot afegir una altra interpretació més Americana, en un llibre que estranyament casi no parla del gran fet de l'època: l'escuder estranger (el rei, que ha de servir), mena gent a Sevilla per a embarcar-la cap a Amèrica (a finals del s. XVI, ja era el centre de contacte amb Amèrica). Observem com és dit per un expert a saltar-se la censura, (Servent era de

prop de València, on era el primitiu port que fou substituït per Sivella) explica com gent estrangera que ell vol fer girar cua cap a un poble de Castella,(són estrangers a Catalunya, que és la mestressa de l'imperi espanyol) són enviats pel seu país, per a anar a ocupar càrrecs a l'imperi Espanyol d'Amèrica, i aquest rei s'emprenya molt si li ho impedeixen, i ací s'acaba la història, (lleis de censura sobre Amèrica).

La intenció del cavaller aventurer és donar la llibertat d'anar "on més vingui de gust, perquè ja la supèrbia dels vostres robadors jau per terra, enderrocada per aquest meu fort braç ;" podríem pensar àdhuc, que el govern castellà obligava la seva població a marxar cap a Amèrica, els castellans de l'època franquista també poden explicar alguna cosa sobre com els feien marxar de la seva població, per a convertir-los en colons.

De com en Servent, s'explica una mica més en un altre primer capítol d'una part. Capítol IX

Sobre ell. Com he explicat en l'anàlisi del 1er capítol, en Servent ens forneix les indicacions per a lectors avisats, igual que allà aprofita per explicar els noms dels personatges que bateja el Cuixot, ara ho fa amb el seu, i explica com es bat amb el poder. Ara, ens confirma que ell ha recuperat un Quixot que no li deixen publicar ni com a obra ni com a autor. Que l'ha fet ell amb un nom que tenia abans i que no pot pas dir, d'ací venen els noms: Cerv-antes, fil de cérvol, que ens remet en a Servent, que té per escut un cérvol.

Amb la descabellada suggerència de que fos un text morisc, ens dona una pista, ja que pel seu status, pels càrrecs que té o a que aspira, pel tema i les il·lustracions, és evident que no és pas un morisc, hem d'entendre què ens vol dir.

Per a aconseguir-ho hem associat Xixona i Moriscos, i conclourem:

1. Que en Miguel de Cervantes, ens està explicant que era fill de Cérvol. Es tracta d'un Servent, l'escut del seu llinatge és un cérvol. Llinatge assentat a Xixona. Aquesta població queda a 10-15 Km de la zona de la fillola de Guadalest i altres, poblades per moriscos, els quals freqüentment ens trobem en els seus escrits. Aquesta zona, i tot el seu nord era doncs zona on era habitual veure i tractar amb musulmans. També sabem que al regne de Castella no n'hi quedaven gaires en aquesta època.
2. Fer referència a musulmans deu ser una manera d'indicar-nos la seva procedència, tant si viu el veïnatge com a cosa natural, com si ho fa per indicar que és valencià. Fins hi tot és possible que en tingués al seu servei, o que els Servent en tinguessin com a vassalls.
3. És possible, fins hi tot, que digués, quan se li escalfava la boca o la ploma, que preferia ser moro abans que castellà, en una manifestació sarcàstica de desfogament de la seva indignació pel mal tracte que rep com a català, (el rei ens tracta als catalans pitjor que als moros o, ja que no pot dir que és català, diu que és de l'altre grup que hi cohabita).

Posat aquest capítol de manera tant el·líptica, aconseguí que la censura li permetés publicar-ho, deixant en evidència els retocs, canvis de nom, el seu origen i llinatge i potser alguna part del llibre que s'havia d'esborrar.

Lluís Mª Mandado i Rossell. L.J. a 07-02-08.